

**I. OS ORZAMENTOS XERAIS DA
COMUNIDADE AUTÓNOMA DE GALICIA
PARA O ANO 2009**

1. Ámbito dos orzamentos, contido e estrutura

Ámbito orzamentario

O artigo 53.1 da Lei Orgánica 1/1981, do 6 de abril, polo que se aproba o Estatuto de Autonomía de Galicia establece que “ O orzamento será único e incluírá a totalidade dos gastos e ingresos da Comunidade Autónoma galega e dos organismos, institucións e empresas dela dependentes”. En virtude deste mandamento estatutario a Lei de Orzamentos, como norma que rexe e disciplina a actividade económica-financeira da Comunidade Autónoma, debe reflectir a totalidade dos gastos e ingresos do sector público autonómico, o que supón a plasmación do principio de universalidade orzamentaria.

Conforme a ese principio de universalidade, o texto refundido da Lei de Réxime Financeiro e Orzamentario establece que os orzamentos xerais da Comunidade Autónoma estarán integrados por:

- a) O orzamento da Comunidade Autónoma.
- b) Os orzamentos dos organismos autónomos.
- c) Os orzamentos das axencias públicas autonómicas.
- c) Os orzamentos de explotación e de capital das sociedades públicas.
- d) Os orzamentos dos demais entes públicos aos que fai referencia o artigo 12 da indicada lei.

No orzamento da Administración Xeral aparecen incluídas, en seccións singularizadas, os diferentes departamentos e órganos sen personalidade xurídica diferenciada que constitúen a Administración autonómica en sentido estrito. Ademais, inclúense outra serie de organismos de carácter estatutario ou que teñen a súa orixe nunha lei ordinaria que prevé a integración dos seus orzamentos nos da Comunidade Autónoma, aínda que dispoñen de completa independencia funcional. Desesta forma intégranse nos orzamentos xerais os do Parlamento de Galicia, o Consello de Contas, o Consello da Cultura Galega e o Consello Consultivo. Finalmente, figuran como seccións independentes as

Transferencias as Corporacións Locais, a Débeda Pública e os Gastos de Diversas Consellerías, que pola peculiaridade das súas características e pola especial natureza dos gastos aconsellan a súa inclusión como seccións específicas.

Os orzamentos dos organismos autónomos, dan cobertura á actividade económica financeira dos entes de dereito público desa natureza creados cunha finalidade eminentemente instrumental, realizando en réxime de descentralización administrativa funcións ou actividades da competencia da Comunidade Autónoma. Os orzamentos das axencias públicas autonómicas, integrados polos distintos estados financeiros esixidos as entidades instrumentais de dereito público creadas polo Consello da Xunta, facultadas para exercer potestades administrativas, recollen os recursos para o cumprimento dos programas correspondentes ás políticas públicas que desenvolva a Administración da Comunidade Autónoma de Galicia no ámbito das súas competencias. Os orzamentos das Sociedades públicas mercantís, como os dos Entes de dereito público con personalidade xurídica propia que por lei teñan que adecuar a súa actividade ao ordenamento xurídico privado, culminan o que convencionalmente se denomina Administración Institucional.

1.- Como organismos autónomos figuran os seguintes:

a) De carácter administrativo:

- Servizo Galego de Promoción da Igualdade do Home e da Muller.
- Escola Galega de Administración Pública.
- Academia Galega de Seguridade Pública.
- Instituto Galego de Estatística.
- Tribunal Galego de Defensa da Competencia.
- Axencia de Protección da Legalidade Urbanística.
- Instituto Galego de Consumo.
- Servizo Galego de Saúde.
- Augas de Galicia.
- Instituto Galego de Seguridade e Saúde Laboral.

b) De carácter comercial, industrial e financeiro ou análogo:

- Fondo Galego de Garantía Agraria.
- Instituto Galego da Vivenda e Solo.

2.- Como axencia pública autonómica figura a seguinte:

- Axencia Galega das Industrias Culturais.

3.- Como entes públicos de dereito privado figuran os seguintes:

a) Adscrita á Presidencia da Xunta de Galicia:

- Compañía de Radiotelevisión de Galicia, que consolida os seus orzamentos con Televisión de Galicia, S.A., e Radiotelevisión de Galicia, S.A., sociedades por ela constituídas.

b) Adscrita á Consellería de Presidencia, Administración Públicas e Xustiza:

- Axencia Galega de Emerxencias.

c) Adscritos á Consellería de Economía e Facenda

- Consello Económico Social.
- Instituto Galego de Promoción Económica.
- Centro Informático para a Xestión Tributaria, Económico-Financeira e Contable.

d) Adscrito á Consellería de Política Territorial, Obras Públicas e Transportes:

- Portos de Galicia.

e) Adscrito á Consellería de Innovación e Industria:

- Instituto Enerxético de Galicia.

f) Adscrita á Consellería do Medio Rural:

- Axencia Galega de Desenvolvemento Rural.
- Instituto Galego da Calidade Alimentaria.

g) Adscrita á Consellería de Cultura e Deporte:

- Fundación Cidade da Cultura de Galicia.

h) Adscritas ao Servizo Galego de Saúde:

- Fundación Instituto Galego de Oftalmoloxía.

- Fundación Pública Escola Galega de Administración Sanitaria.
 - Fundación Pública Urgencias Sanitarias de Galicia.
 - Fundación Pública Centro de Transfusión de Galicia.
 - Fundación Pública Galega de Medicina Xenómica.
- i) Adscrito á Consellería de Pesca e Asuntos Marítimos:
- Instituto Tecnolóxico para o Control do Medio Mariño de Galicia.
- j) Adscrita a Augas de Galicia:
- Empresa Pública de Obras e Servizos Hidráulicos.
- k) Adscrita á Consellería de Traballo:
- Consello Galego de Relacións Laborais.

4.-Como sociedades mercantís figuran as seguintes:

- a) Presidencia da Xunta de Galicia:
- Televisión de Galicia, S.A.
 - Radiotelevisión de Galicia, S.A.
 - Redes de Telecomunicación Galegas, Retegal, S.A.
- b) Consellería de Economía e Facenda:
- Centro Europeo de Empresas e Innovación de Galicia, S.A.
 - S.A. para o Desenvolvemento Industrial de Galicia.
 - Sociedade Pública de Investimentos de Galicia, S.A.
 - Xes Galicia, S.A.
 - Sociedade Pública Autoestrada Alto de S. Domingo-Ourense, S.A.
- c) Consellería de Innovación e Industria:
- Galicia Calidade, S.A.
 - Sociedade Anónima de Xestión do Centro de Supercomputación de Galicia.
 - Sociedade Anónima de Xestión do Plan Xacobeo.
 - Sociedade de Imaxe e Promoción Turística de Galicia, S.A.
- d) Consellería do Medio Rural:
- Sociedade Anónima para o Desenvolvemento Comarcal de Galicia.
 - Empresa Pública Servizos Agrarios Galegos S.A.
 - Sociedade Anónima Xestora do Banco de Terras de Galicia.

- e) Fondo Galego de Garantía Agraria:
 - Xenética Fontao, S.A.

- f) Consellería de Sanidade:
 - Galaria Empresa Pública de Servizos Sanitarios S.A.

- g) Consellería de Medio Ambiente e Desenvolvemento Sostible:
 - Sociedade Galega do Medio Ambiente, S.A.

- h) Consellería de Vivenda e Solo:
 - Xestión Urbanística de A Coruña, S.A.
 - Xestión Urbanística de Lugo, S.A.
 - Xestión Urbanística de Ourense, S.A.
 - Xestión Urbanística de Pontevedra, S.A.

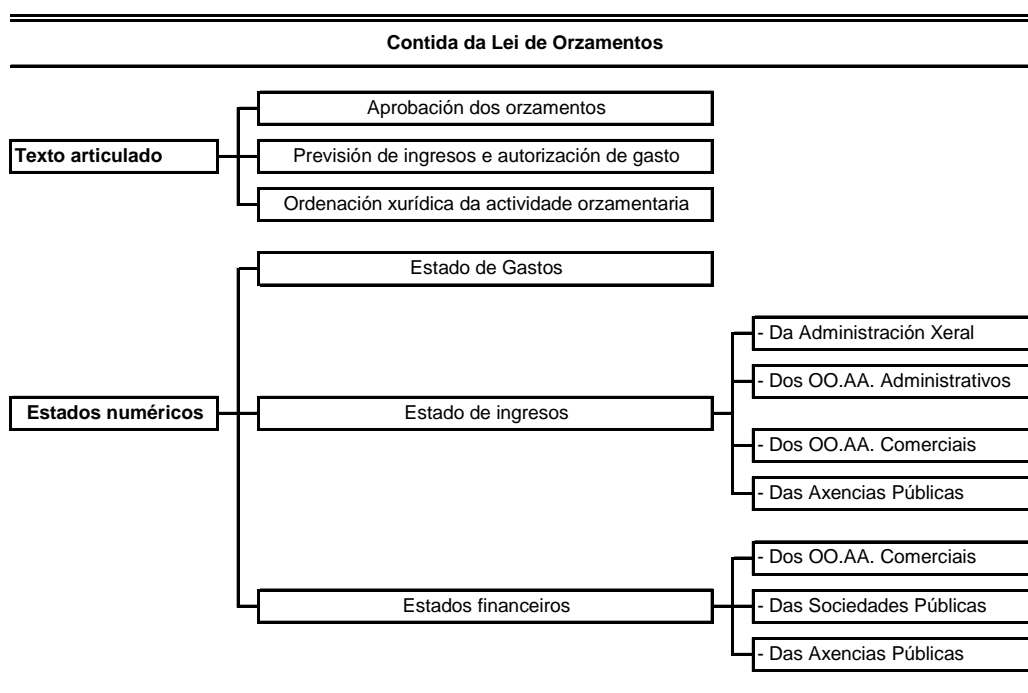
I. Os orzamentos do ano 2009 Ámbito dos orzamentos, contido e estrutura

ÁMBITO DOS ORZAMENTOS XERAIS PARA O ANO 2009					
Comunidade autónoma	OO.AA.		Axencias públicas	Sociedades Públicas	
	Administrativos	Comerciais, ind. e financ.		Entes públicos	Sociedades mercantís
SECCIÓN					
Parlamento					
Consello de Contas					
Consello Cultura Galega					
Presidencia da Xunta				- CRTVG	- TVG S.A. - RTVG S.A. - RETEGAL S.A.
Vicepresidencia da Igualdade e do Benestar	- SGPIHM				
Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza	- EGAP - AGASP			- Axencia Galega de Emerxencias	
Economía e Facenda	- IGE - Tribunal Galego Defensa Compet.			- CES - IGAPE - CIXTEC	- CEEI Galicia S.A. - SODIGA - SPI Galicia S.A. - XES Galicia S.A. - Autoestrada A de S. Dom-Ourense S.A.
Política Territorial, Obras Públicas e Transporte	- Axencia de Protección da Legalidade Urbanística			- Portos de Galicia	
Educación e Ordenación Universitaria					
Innovación e Industria	- IGC			- Instituto Enerxético de Galicia	- S.A. Centro Supercomput. de Galicia - Galicia Calidade S.A. - S.A. Xestión Xacobeo - S.I.P.T.Galicia S.A.
Medio Rural		- FOGGA		- Axencia Galega de Desenv. Rural - Instituto Galego da Calidade Alimentaria	- S.A. Des. Comarcal - Empresa Pública Servizos Agrarios Galegos S.A. - Xenética Fontao S.A. - S.A. Xestora do Banco de Terras de Galicia
Cultura e Deporte			- Agadic	- F. Cidade da Cultura de Galicia	
Sanidade	- Sergas			- F.I.G.Oftalmoloxía - F.P.E.G.Admón.Sanit. - F.P.Urxencias Sanitarias Galicia - F.P.C.Transfusión - F.P. de Medicina Xenómica	- Galaria S.A.
Pesca e Asuntos Marítimos				- Inst. Tecnolóxico Control Medio Mariño	
Medio Ambiente e Desenvolvemento Sostible	- Augas de Galicia			- Empresa Púb. Obras e Servizos H.	- SOGAMA S.A.
Traballo	- Instituto Galego de Seguridade e Saúde Laboral			- Consello Galego de Relacións Laborais	
Vivenda e Solo		- IGVS			- Xestur Coruña S.A. - Xestur Lugo S.A. - Xestur Ourense S.A. - Xestur Pontevedra
Consello Consultivo de Galicia					
Transferencias a CC.LL.					
Débeda Pública					
Gastos Diversas					
Consellerías					

Contido dos orzamentos

Respecto ao contido da Lei de orzamentos, podemos distinguir, dous compoñentes claramente diferenciados.

Por un lado o texto articulado, que contén a ordenación xurídica da actividade económico financeira especificamente aplicable ós orzamentos do ano 2009, e concretase na aprobación dos orzamentos, é dicir a previsión dos ingresos que se espera realizar e a autorización dos gastos que como máximo se poderán recoñecer, así coma unha serie de normas de diverso calado que se consideran necesarias para conseguir unha mellor xestión dos recursos e dos créditos orzamentarios.

En segundo lugar, os estados numéricos de ingresos e gastos, cuantifican e detallan as estimacións dos dereitos económicos que se prevé liquidar, e a distribución dos créditos autorizados para a execución dos diferentes programas de gasto, así como os estados financeiros das sociedades públicas e dos organismos autónomos comerciais, industriais ou financeiros e das axencias públicas autonómicas.

Estrutura orzamentaria

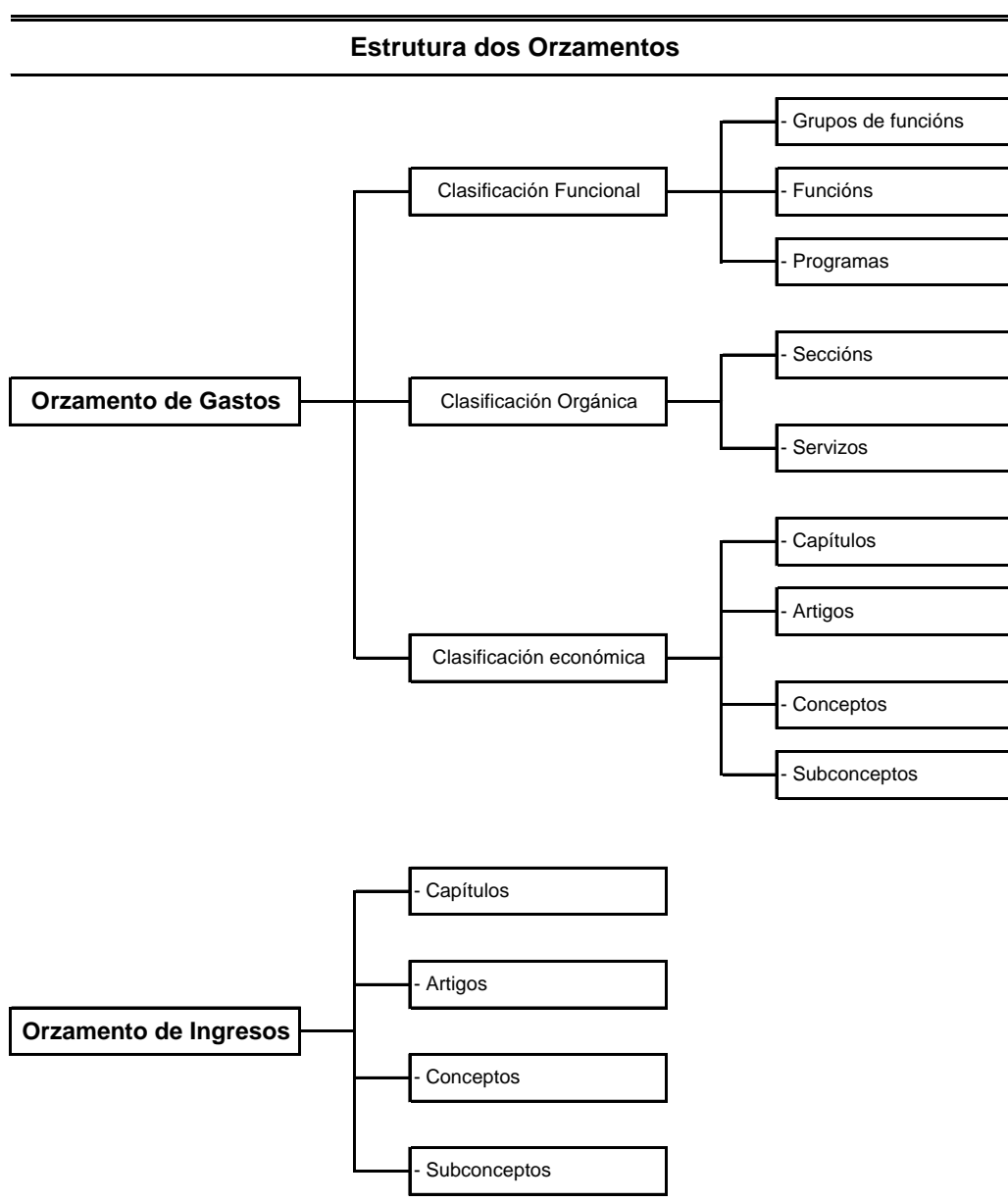
No referente a súa estrutura os orzamentos xerais da Comunidade Autónoma axústanse ás seguintes regras:

- a) Os estados de gastos son elaborados aplicando unha clasificación funcional por programas, que identifica a finalidade do gasto. Por outro lado, a clasificación orgánica proporciona información sobre o axente que realiza o gasto, e a clasificación económica identifica a natureza do mesmo.
- b) Para cada programa de gasto establécense os obxectivos que se pretenden conseguir cos recursos que se lle asignan, e tamén, cando resulta posible, os indicadores de seguimento que se consideran adecuados para analizar o grao de consecución deses obxectivos.
- c) Os gastos correntes e os gastos de capital preséntanse de forma separada, e a súa clasificación económica seguirá os seguintes criterios:
 1. Nos créditos para gastos correntes distinguiranse os necesarios para o funcionamento dos servizos, os gastos financeiros e as transferencias correntes.
 2. Nos créditos para gastos de capital distinguiranse os de investimentos reais, as transferencias de capital e as variacións de activos e pasivos financeiros.

Conforme ás regras indicadas o gasto orzamentario adopta unha triple clasificación:

- **Funcional por programas**, que permite coñecer o destino ou finalidade do gasto.
- **Orgánica**, que identifica ao órgano xestor que asume a realización do gasto.
- **Económica**, que informa sobre a concreción do gasto segundo a súa natureza económica.

Polo que respecta aos estados de ingresos, que expresan a contía e natureza da totalidade dos recursos previstos para o financiamento dos gastos autorizados no exercicio, presentan unha clasificación moito máis acotada ou sinxela, xa que de conformidade co artigo 49 da Lei de réxime financeiro e orzamentario de Galicia, presentarán unicamente unha clasificación económica, distinguindo entre os que corresponden a operacións correntes e a operacións de capital.

Por último, en canto a estrutura orzamentaria, hai que resaltar as peculiaridades propias dos organismos autónomos comerciais, industriais, financeiros e demais entes con orzamento de gasto limitativo, nas que se inclúen as axencias públicas autonómicas, e por outra a estrutura das sociedades públicas e demais entes non suxeitos a orzamentos limitativos, que determinan a súa diferenza respecto da estrutura establecida para a Administración Xeral e para os organismos autónomos administrativos.

Os organismos autónomos comerciais, industriais, financeiros e demais entes con orzamento de gasto limitativo, están obrigados a presentar un pormenor de ingresos e gastos, integrado pola conta-resumo de operacións comerciais e o estado demostrativo da variación do fondo de manobra, e ademais unha conta de explotación e o cadro de financiamento básico.

As sociedades deberán presentar uns orzamentos de explotación e de capital, así como o programa de actuacións, investimento e financiamento e os estados financeiros complementarios, establecidos para cada un deles diferenciando o seu contido segundo rendan contas segundo o Plan xeral de contabilidade pública de Galicia ou da empresa privada.

2. Obxectivos e prioridades

Nun marco de Orzamentos anticrise para o ano 2009, os criterios para a elaboración das contas públicas centráronse basicamente na procura de maior eficacia e eficiencia no gasto, no impulso á dinamización da economía e no reforzo das políticas sociais.

A promoción da igualdade de oportunidades entre homes e mulleres insertouse na programación xeral e no deseño das actuacións obxecto de financiamento.

O cumprimento das medidas contidas no Acordo pola competitividade de Galicia 2008-2011 reflíctese na orzamentación das actuacións dos cinco eixes en torno aos cales articúlase o Acordo e concentra os esforzos nos programas e proxectos en relación coas prioridades orzamentarias. Tamén o Pacto polo emprego do Diálogo Social recibe as aportacións comprometidas no próximo exercicio.

Estes Orzamentos son tributarios dos exercicios precedentes. O crecemento económico dos últimos tres anos e a austeridade e rigor na xestión dos bens públicos, proporcionan os recursos necesarios para afrontar, nun contexto xeral de contención do gasto, a excepcionalidade dun maior gasto en políticas sociais solidarias e nas actuacións dinamizadoras da economía galega. Os resultados positivos dos anos anteriores permiten combater a crise sen reducir o nivel de protección social.

A situación económica aconsella, por unha banda, profundar nas políticas que están tendo resultados positivos para acadar maiores cotas de competitividade e produtividade, e por outra, demanda manter un servizo social de calidade que permita aumentar o benestar con medidas a prol dunha maior cohesión social e territorial.

Os Orzamentos conxugan unha política económica con obxectivos dinamizadores de carácter conxuntural, demandados pola situación cíclica actual como o financiamento empresarial, a mellora e fomento da empregabilidade e a formación dos desempregados, mesturados con accións de tipo estrutural a medio e longo prazo como son o impulso á modernización do tecido produtivo, o fomento e desenvolvemento da sociedade do coñecemento, a ampliación das infraestruturas de transporte o a posta en valor do medio natural e o desenvolvemento sostible.

O goberno concentra os seus esforzos orzamentarios en nove prioridades que considera estratéxicas para favorecer a creación de emprego, garantir o desenvolvemento das políticas sociais e mitigar os efectos da crise sobre a actividade económica.

Prioridades como a educación, a sociedade da información, as infraestruturas de transporte e apoio a actividade empresarial que concentran investimento para fortalecer o tecido empresarial a través da promoción das empresas galegas, da captación de investimentos ou do incremento da facilidade de acceso ao financiamento e ao crédito das Pemes e tendo en conta o necesario complemento das infraestruturas de transporte que posibiliten unha mellor vertebración do territorio e acadar unha maior competitividade para a nosa economía.

Prioridades como o emprego, os servizos sociais e a dependencia, o transporte público, a vivenda e a sanidade que garanten o incremento da cohesión social con políticas redistributivas para os colectivos mais desfavorecidos e con financiamento suficiente para ampliar a calidade e cantidade dos servizos sociais, especialmente, os incluídos no ámbito da asistencia á dependencia.

Continúan os esforzos para dotar de maiores recursos á educación e á sanidade, servizos básicos que se melloran para aumentar a cualificación do noso capital humano e cubrir as súas demandas sanitarias con novos equipamentos, servizos e nova tecnoloxía para incrementar a calidade das prestacións.

Todos estes ámbitos de actuación son considerados prioritarios nos Orzamentos para 2009 e resúmense en:

Áreas de actuación prioritaria		
	(Millóns de euros)	
	Dotación	Evolución 09 / 08
1 Educación	2.399	4,9%
2 I+D+i e sociedade da información	175	7,7%
3 Infraestruturas de transporte	480	7,7%
4 Apoio á actividade empresarial	198	8,6%
5 Emprego	420	11,3%
6 Servizos sociais e dependencia	570	10,7%
7 Transporte público	78	8,6%
8 Vivenda	210	7,7%
9 Sanidade	3.788	4,1%

